

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobkyně: **L. I.** (psáno rovněž jako L. J.), nar. ..., ukrajinské státní příslušnosti, bytem P. 4, S. 511, zast. **Mgr. Ing. Vlastimilem Mlčochem**, advokátem v Praze 6, Jugoslávských partyzánů 1603/23, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, za účasti: **P. Č.**, bytem P. 4, S. 511, jako osoby zúčastněné na řízení, o přezkum rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2014 č.j. MV-146065-3/SO/sen-2013, ve spojení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, t a k t o:

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2014 č.j. MV-146065-3/SO/sen-2013 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 7 114,- Kč do rukou jejího zástupce Mgr. Ing. Vlastimila Mlčocha, advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 18. 3. 2014 č.j. MV-146065-3/SO/sen-2013 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) ze dne 17. 10. 2013 č.j. OAM-4712-23/PP-2012 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Prvostupňovým rozhodnutím, jehož zrušení rovněž žalobkyně navrhuje, byla zamítnuta podle ust. § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České

republiky za účelem sloučení rodiny, kterou žalobkyně podala podle ust. § 87b zákona o pobytu cizinců.

V podané žalobě žalobkyně uvádí, že žalovaný, který se ztotožnil se závěry správního orgánu prvního stupně, porušil zásadu materiální pravdy zakotvenou v § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), neboť nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný. Při svém rozhodování neposoudil délku vztahu žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení, která je občanem České republiky, včetně jejich manželského soužití, a vycházel pouze z informací zjištěných při pohovoru konaném dne 15. 8. 2013 a ze skutečností zjištěných Policií České republiky při provedení pobytové kontroly dne 22. 5. 2012, které byli přítomni jak žalobkyně, tak i její manžel (osoba zúčastněná na řízení). Při této příležitosti žalobkyně upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012 č.j. 5 As 104/2011-102. Má za to, že správní orgány nezohlednily všechny zjištěné skutečnosti, jako např. skutečnost, že při pobytové kontrole byla žalobkyně i její manžel doma a vše v bytě nasvědčovalo soužití ve společné domácnosti, nebo výpověď sousedky žalobkyně a jejího manžela.

Žalobkyně uvádí, že neshody v odpovědích pracovníkům Ministerstva vnitra byly způsobeny stresovou situací dobou několika let, od událostí, na něž byli dotazováni. Podle žalobkyně je jen těžko představitelné, že by v tomto pokročilém věku měli zapotřebí uzavření účelového sňatku. Podle žalobkyně není pro jejich každodenní život rozhodující, jestli si detaily z minulosti vybavují rozdílně, neboť jim jde především o společnou budoucnost. podstatné, že si minulé události vybavují rozdílně. K prohlášení, že není osobou ve smyslu § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců, žalobkyně uvádí, že jí nebylo dostatečně objasněno, co se pod tímto ustanovením skrývá. Závěrem uvádí, že nelze usuzovat, že by její manželství nebylo funkční.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že ze správního spisu vyplývá, že se žalobkyně dopustila obcházení zákona, když s panem P. Č. účelově uzavřena manželství. Tento závěr podle žalovaného jednoznačně vyplývá z rozporů, které se nacházejí v jejich výpovědích. K těmto rozporům žalovaný uvádí, že některé z nich jsou snadno vysvětlitelné, jak tvrdí žalobkyně, avšak jiné rozpory jsou takového charakteru, že hovoří o účelovosti uzavření manželství, a to např. rozpor mezi prohlášením žalobkyně ze dne 17. 10. 2009, že není osobou ve smyslu § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců, a prohlášením manžela žalobkyně, že se s žalobkyní zná od roku 2006 a bydlet spolu začali krátce po seznámení. Žalovaný je toho názoru, že veškeré podklady vytváří ucelený důkazní řetězec a tvrzená existence rodinných vazeb nemá reálný podklad. Zákon o pobytu cizinců navíc podle žalovaného výslovně nepředpokládá, že by se při aplikaci jeho ust. § 87e odst. 1 písm. c) měl správní orgán zabývat otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života účastníka řízení. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí podané žaloby.

V „doplnění žalobních tvrzení“ žalobkyně uvedla, že na přelomu července a srpna 2014 byla u žalobkyně provedena pobytová kontrola, při které došlo k výsledku svědků – sousedů žalobkyně. Tito svědci shodně vypověděli, že v předmětném bytě bydlí společně žalobkyně a její manžel, pan P. Č. V bytě byla zastižena jak žalobkyně, tak její manžel. Podle žalobkyně Policie České republiky dospěla k názoru, že manželství uzavřené s p. Č. není pouze účelově uzavřené, a proto řízení o vyhoštění žalobkyně zastavila.

Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření k výzvě soudu uvedla, že se žalobkyní žije už více než 10 let a nechápe, proč správní orgán prvního stupně hledá stále nějaké nesrovnalosti. Se všemi tvrzeními v podané žalobě se ztotožňuje.

Městský soud v Praze (dále „*Městský soud*“) přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „*s.ř.s.*“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Věc posoudil bez nařízení jednání takto:

Podle ust. § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu vztahují důvody podle § 87d odst. 1 tohoto zákona obdobně. Ministerstvo vnitra žádost mj. (resp. podle písm. c/ tohoto ustanovení) zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.

Při posuzování projednávané věci Městský soud vyšel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 31. 8. 2012 č.j. 5 As 104/2011-102 (publikovaném rovněž pod č. 2781/2013 Sb. NSS), dospěl k závěru, že „účelovost“ uzavření manželství podle ust. § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nelze posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba vztahy mezi manželi posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí odvolacího správního orgánu, protože vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet. Pokud by tedy podle Nejvyššího správního soudu bylo v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, i když by tomu tak od jeho úplného počátku nebylo, nebylo by možné takové manželství považovat za účelově uzavřené. V rozsudku ze dne 9. 12. 2015 č.j. 4 Azs 228/2015-40 Nejvyšší správní soud dovodil, že získá-li cizinec právní status manžela unijního občana a doloží-li správnímu orgánu vznik manželství, je na něj nutné pohlížet jako na rodinného příslušníka unijního občana, aniž by musel prokazovat pravost uzavřeného manželství. Teprve v případě, pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné podle citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvažovat o účelovém manželství. Jinými slovy, důkazní břemeno ohledně doložení nabytého právního statusu leží na cizinci, za skutkové prokazování účelovosti manželství je plně odpovědný správní orgán.

Při posuzování projednávané věci Městský soud přihlédl rovněž ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009 KOM(2009) 2013, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES a právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, byl vymezen soubor indikativních kritérií, která poukazují na to, kdy je zneužití práv Společenství nepravděpodobné. Zároveň Komise v předmětném sdělení vymezila i kritéria, která hypotézu zneužití práva potvrzují: 1) pár se před svatbou nikdy nesetkal, 2) pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají, 3) pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí, 4) důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (*s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí*), 5) v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu, 6) rozvoj rodinného života pouze tehdy,

kdy byl přijat příkaz k vyhoštění, a 7) pár se rozvedl krátce potom, co státní dotyčný příslušník třetí země získal právo pobytu. Rovněž zmíněné sdělení zdůraznilo, že důkazní břemeno nesou v tomto ohledu orgány členských států.

Z napadeného rozhodnutí i správního spisu je zřejmé, že důvodem, pro který žalovaný shledal účelovost uzavření sňatku žalobkyně s osobou zúčastněnou na řízení, byly rozpory ve vyjádřeních, které oba manželé poskytli v rámci provedených výslechů. Městský soud, ostatně ani žalobkyně, nerozporuje, že tyto rozpory ve výpovědích existují. Městský soud rovněž shodně se žalovaným zastává názor, že nedostatečná vzájemná znalost manželů může být negativním indikátorem, který povede k dalšímu zkoumání účelovosti manželství, avšak zároveň uvádí, že se musí jednat o rozpory závažné.

V posuzovaném případě soud dospěl k závěru, že se jednalo o rozpory (tedy rozpory zjištěné správními orgány) marginální, kdy zejména s ohledem na časovou prodlevu a věk vyslýchaných osob nelze po nich spravedlivě požadovat, aby si při výslechu vybavili všechny detaily (např. barvu halenky žalobkyně při svatebním obřadu), popř. se jednalo o rozpory pochopitelné (např. v situaci, kdy se žalobkyně setkala se svým budoucím manželem až ve svých v cca 45 letech a zároveň již touto dobou pracovala pouze brigádně v podstatě jako pomocná síla, je pochopitelné, že nepovažovala za důležité se se svým tehdejším partnerem bavit o svém dosaženém vzdělání). Na druhou stranu jak žalobkyně, tak osoba zúčastněná na řízení měly povědomí o důležitých osobních informacích týkajících se jejich vztahu, např. kdy a kde proběhl sňatek a v základních rysech kdy, kde a jak se seznámily, anebo o rodinných záležitostech druhého manžela (dětí žalobkyně na Ukrajině), jaká je finanční situace rodiny apod. Zároveň je třeba vzít v potaz skutečnosti zjištěné při pobytové kontrole, kdy výsledky této kontroly svědčí o skutečnosti, že oba manželé bydlí ve společné domácnosti.

Co se týče prohlášení žalobkyně učiněného v rámci jiného řízení v roce 2009, lze poznamenat, že manželství bylo uzavřeno až v roce 2012, proto i v případě, že by se žalobkyně s osobou zúčastněnou na řízení seznámila až po datu prohlášení, stále skutečnost, že žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení by případně lhaly o datu seznámení, sama o sobě nutně neznamená, že manželství bylo uzavřeno účelově, popř. že uzavřené manželství v době vydání napadeného rozhodnutí neplnilo svou funkci.

Správní orgán prvního stupně i žalovaný neprokázali splnění žádného z negativních faktorů, na druhou stranu ve správním řízení bylo v podstatě prokázáno splnění minimálně dvou pozitivních kritérií (dlouhodobý vztah, společné bydliště/domácnost), a tedy že správní orgány v tomto ohledu nedostatečně zjistily skutkový stav, jak jim ukládá ust. § 3 správního řádu, čímž zatížily řízení vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci.

S ohledem na to Městský soud zrušil napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 4 a 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představují zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000,- Kč a dále náklady na zastoupení advokátem, z nichž soud shledal jako důvodně vynaložený jeden úkon právní služby (převzetí zastoupení v průběhu řízení) ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tedy odměnu za tuto službu

včetně tzv. režijního paušálu a zvýšení o daň z přidané hodnoty ve výši 4 114,- Kč; celkem tedy činí výše přiznané náhrady nákladů řízení částku 7 114,- Kč.

Poněvadž osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost v řízení, soud jí náhradu nákladů řízení v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 26. dubna 2016

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu